

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Кафедра спортивного туризму

Феленчак Ю.Б.

**Поняття про екскурсознавство. Екскурсія як основний елемент
екскурсійної діяльності.**

Лекція з навчальної дисципліни

**„ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКСКУРСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ”
Для студентів спеціальності 242 Туризм**

“ЗАТВЕРДЖЕНО”
на засіданні кафедри
спортивного туризму
„30” серпня 2019 р. протокол № 1
Зав.каф _____ А.О.Кухтій

ПОНЯТТЯ ПРО ЕКСКУРСОЗНАВСТВО. ЕКСКУРСІЯ ЯК ОСНОВНИЙ ЕЛЕМЕНТ ЕКСКУРСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1. Екскурсознавство як наука. Об'єкт, предмет та завдання екскурсознавства.
2. Екскурсія як основний елемент екскурсії діяльності

1. Екскурсознавство як наука. Об'єкт, предмет та завдання екскурсознавства.

Екскурсознавство – комплексна наукова дисципліна, що розкриває сутність 3-х основних взаємопов'язаних частин: теорію екскурсії справи, методику екскурсії діяльності та практику туристсько-екскурсії підприємств, а також вивчає історію екскурсії справи. Така триєдина структура екскурсії справи сформувалася наприкінці 70-х років 20 ст. Екскурсознавство належить до суспільно-наукових дисциплін і має тісні зв'язки з такими науками, як краєзнавство і музеєзнавство.

Об'єктом вивчення дисципліни є екскурсія як одна з форм туристських послуг, а предметом вивчення є технологія і організація надання екскурсії послуг на туристсько-екскурсії підприємствах.

Дисципліна має тісні міждисциплінарні зв'язки з дисциплінами циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки: «Історія України», «Релігієзнавство», «Культурологія»; циклом дисциплін природничо-наукової та загальноекономічної підготовки: «Рекреалогія», «Туристське країнознавство»; циклом дисциплін професійної підготовки «Технологія туристської діяльності», «Правове регулювання туристичної діяльності», «Організація спортивного туризму», «Організація рекреаційних послуг», «Менеджмент спортивного туризму» та іншими.

2. Екскурсія як основний елемент екскурсії діяльності

У Законі України "Про туризм" екскурсія – це туристична послуга, подорож тривалістю від 1 до 24 годин у супроводі фахівця-екскурсовода за заздалегідь складеним маршрутом для забезпечення задоволення духовних, естетичних, інформаційних потреб туристів.

Екскурсія - цілеспрямований та запрограмований наочний процес пізнання особистістю оточуючого світу, побудований на поєднанні зорових, слухових та інших вражень, який проходить під керівництвом кваліфікованого фахівця – екскурсовода (Покоłodна, 2007).

Функції екскурсії розглядаються як її головні властивості. Основні функції екскурсії: інформаційна, наукової пропаганди, організація культурного дозвілля, розширення кругозору, формування інтересів особистості.

Принципи екскурсії: науковості (достовірності), ідейності, зв'язку теорії з життям (актуальності), переконливості і дохідливості.

Важливим відправним моментом в організації екскурсійної роботи є дотримання ознак екскурсії. Відсутність хоча б однієї з названих нижче семи ознак позбавляє права називати проведений захід екскурсією.

1. Тривалість за часом проведення від однієї академічної години (45 хв) до однієї доби.
2. Наявність екскурсантів (групи або індивідуалів).
3. Наявність екскурсовода, який проводить екскурсію, і має відповідну професійну підготовку підтверджену документально.
4. Наочність, зорове сприйняття, показ екскурсійних об'єктів на місці їхнього розташування.
5. Пересування учасників екскурсії по заздалегідь складеному маршруту.
6. Цілеспрямованість показу об'єктів, наявність певної теми.
7. Активна діяльність учасників (спостереження, вивчення, дослідження об'єктів).

Рекомендована література

Основна:

1. Бабарицька В. Екскурсознавство і музеєзнавство : навч. посіб. /. В. Бабарицька, А. Короткова, О. Малиновська – К. : Альтерпрес, 2012. – 444 с.
2. Зінченко В.А. Екскурсологія як туризмологічна наука http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Nzkit/2010_8/15.pdf
3. Покоłodна М.М. Опорний конспект лекцій з дисциплін «Екскурсознавство» «Організація екскурсійних послуг» (для студентів спеціальності 7.050201 – «Менеджмент готельного курортного і туристського сервісу» і 6.050400 – «Туризм») / ХНАМГ, Уклад.: – Х.: ХНАМГ, 2007. – 80 с.

Допоміжна:

1. Емельянов Б.В. Экскурсоведение: Учебник. – 5-е изд. – М.: Советский спорт, 2004. – 216 с.
2. Про туризм: Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80>
3. Екскурсійна діяльність в питаннях і відповідях // Новини турбизнеса. – 2006. – №14 (64). – С.10-11.